

Gótikus templom Máriapócson

2011 június 29. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Országos – és messze határokon túli – hírét XVIII. századi kegytemplomának és Mária-búcsúinak köszönheti a szabolcsi település, Máriapócs. Keresztény múltjának gyökerei azonban mélyebbre nyúlnak: már a község középkori parókiájának titulusa is Sz?z Mária volt. Az els? ízben 1275-ben említett, majd egy 1280. évi birtokperben szerepl? Pócs (Pouch) helynév a Paulus kicsinyít? képz?s alakja, az újkori ikertelepülése, Pócspetri nevében el?ször 1221-ben felbukkanó Petri pedig a Péter személynév régimódi változata. Péter és Pál nemcsak a naptárban és a szent apostolok között, hanem az Árpád-kori patrocíniumokban is jól megfér egymással. Régi kútf?ink tanúsága szerint Pócs plébániai egyházának véd?szentje mégis a Boldogságos Sz?z.

A nyírségi királyi erd?birtokhoz tartozó Pócs földjét a Hont-Pázmány nemzetség kapta meg a tatárjárás után, t?lük a szintén bajor eredet? Gut-Keledek örökölték a XIII. század végén. A Mária-templom els? név szerint ismert papját, Istvánt egy 1328-ban kelt okirat említi, négy évvel kés?bb, a váradi püspökség összeírásában már András pap szerepel a község parókusaként. Az 1332 és 1335 között pápai tizedet fizet? egyházak jegyzékében évr?l évre olvasható a falu neve. A nagykállói Kállay család levéltárának eredeti okmányai és korabeli iratmásolatai közt meg?rz?dött 1352. évi birtokösszeírásban újra szerepel „Puoch” mint Nagyecsed várbirtoka, középkori forrásaink azonban ett?l fogva – hosszú id?re – elapadnak. A XV. század második felében az ecsedi Báthory famíliáé volt a település, tulajdona kés?bb – a török vész idején – visszaszállt a kincstárra. A dél fel?l nyitott, védtelen környék az 1600-as évek derekára jórészt pusztává lett, a maradék lakosság áttért a református hitre, Pócs elhagyott

templomát is az újhit?ek vették használatba. Gróf Eszterházy Károly egri püspök 1767-ben viszszajuttatta a katolikusoknak, ?k állították helyre középkori egyházukat.
A település régi központjában, kis tér közepén szabadon álló templom meg?rizte kora gótikus formáját. Egyhajós, nyugati tornyos épület, keleti oldalán sokszögzáródású szentéllyel. Az 1828. évi vizitációs jegyz?könyv említést tesz az épít?anyagáról, a most megkezdett régészeti kutatás nyomán már az is látható, hogy lapos, helyenként sötétvörösre égetett téglákból készült fala a környék jellegzetes román kori téglam?vességéhez f?zi e m?emléket. Középkoriak a hajó és a szentély saroktámpillérei, a diadalív enyhe csúcsívben fut össze, az apszisra bordák nélküli fiókos boltozat borul. Csupán a k?mérm?vek hiányoznak a XIV. századi formájú, idomtéglákkal keretezett ablakokból, és már a toronyról is bizton tudható, hogy középkori. XVIII. századi a négy lábon álló orgonakarzat és az északi oldalon lév? sekrestye.
Kisebb falkutatás során, 1980-ban került napvilágra az a töredékesen is nagyszer? freskó, amely a templom névadóját ábrázolja: a vörös köpönyeges Sz?z Mária f?rangú hódolói és egyszer? hívei körében nyújtja áldásra jobbját, fejét a mennyek királyn?jét megillet? aranykorona díszíti. Az 1300-as évek második felében itt dolgozott fest? legközelebbi munkája – a leprást gyógyító Szent Erzsébet falképe – a Máriapócstól alig öt kilométerre lév? Ófehértó templomában (és a Magyar Nemzet 2007. augusztus 11-i számában) látható.
Pünkösd hétvégéje lévén idézzünk a búcsújáró hely jámbor históriájából is. Máriapócs, úgymond, csodák sorozatának köszönheti, hogy az egész világ görög katolikus és más keresztény zarándokainak úti célja lett. A település f?rangú birtokosai a török hódoltság alkonyán bizánci rítusú – oláh, rusznyák és rutén – parasztokat telepítettek Pócsra és Petrire, az általuk készített fatemplom Mária-ikonja 1694. november 4-én „számos hív? jelenlétében könnyezni kezdett, és egy hónapon át szakadatlan b?séggel hullatta emberi könnyeit”. A jelenésr?l szóló jegyz?könyveket több száz tanú írta alá, tekintet nélkül hitbeli hovatartozására. A csoda híre eljutott Bécsbe is. Eleonóra császárné a birodalom f?városának Szent István-templomába hozatta a Mária-képet, amely ma is a Stephansdomban látható. A helyette a pócsiaknak küldött másolat 1715. augusztus elején három napig szintén „könnyezni kezdett”, az újabb jelenés híre ett?l fogva tömegeket vonz a Kárpát-medence minden részéb?l a szabolcsi településre.
A Károlyiak birtokát képez? Máriapócson 1731 és 1756 között épített templomot Eszterházy püspök, a hatalmas, kéttornyú egyházat a IV. században élt Nagy Szent Vazul reguláját követ?, magyar ajkú bazilita szerzetesek gondozzák. A nemzeti kegyhellyé el?lépett kétezer lakosú helységnek 15 kis és nagy búcsúja van az egyházi esztend?ben – köztük a pünkösdi –, és rendszeresek az évenkénti zarándoklatok is. Tíz esztendeje, 2001 nyarán II. János Pál pápa is ellátogatott Máriapócsra.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló